

УДК 342.9

РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ

Наталія Янюк

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000,
e-mail: nataliya.yanyuk@lnu.edu.ua
ORCID.ID:0000-0001-6427-2599*

Проаналізовано проблеми реформування місцевих державних адміністрацій та внесення змін до Конституції України в контексті децентралізації публічної влади. Принцип децентралізації полягає у збалансованому розподілі повноважень між центральним і місцевим рівнем системи органів влади, а також у передачі повноважень від органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування. Одним з елементів децентралізації є створення нових форм місцевих органів виконавчої влади, які покликані забезпечити відповідний контроль за ефективним виконанням урядових програм з урахуванням місцевих інтересів.

У світі, зокрема й у державах-членах ЄС, не існує універсальної моделі публічної адміністрації чи єдиних способів взаємодії місцевих органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування. Кожна держава, враховуючи історичні надбання і сучасний розвиток, самостійно формує систему відповідних органів, з урахуванням принципів належного адміністрування. Акцентовано на позитивному досвіді Франції в реформуванні публічної адміністрації. Практичним для України буде використання досвіду реформування виконавчих органів влади у Франції і запровадження інституту префектів замість місцевих державних адміністрацій.

Ключові слова: децентралізація, публічна адміністрація, місцеве самоврядування, префект, Франція.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2024.78.215>

Реформування місцевих органів виконавчої влади нерозривно пов'язане з проведенням децентралізації, а відтак має відбуватися з урахуванням таких питань, як: побудови органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, закріплення кола власних повноважень за цими органами і визначення способів та меж делегування повноважень; встановлення взаємного контролю з метою збалансованого виконання покладених на них завдань. У 2020 р. в Україні розпочався перший етап реформи, зокрема було скорочено чисельність районів, а це зумовило ліквідацію відповідних районних державних адміністрацій і передачу повноважень органам місцевого самоврядування [1]. Також розпочалася активна робота над підготовкою змін до конституційних положень щодо децентралізації і введенням інституту префекта замість місцевих державних адміністрацій, зокрема 27 грудня 2019 р. був зареєстрований оновлений проект закону про зміни до Конституції України [2]. Проте в січні був повернутий на доопрацювання.

Питання регіональної політики, складовою якої є реформа місцевої публічної адміністрації, є предметом дослідження з різних поглядів, але найбільше уваги їм приділяють представники науки конституційного та адміністративного права,

зокрема: О. Ф. Андрійко, М. О. Баймуратов, О. В. Батанов, О. М. Бориславська, В. І. Борденюк та багато ін.

Метою статті є окреслити проблеми реформування місцевих органів виконавчої влади, зокрема місцевих державних адміністрацій, в умовах децентралізації публічної влади і охарактеризувати перспективу введення інституту префекта в Україні на зразок французької моделі.

Україна показала своє прагнення стати повноправним членом Європейської Спільноти і розбудовувати ринкову економіку з метою інтеграції з Європейським Союзом. Сьогодні. А в теперішніх умовах війни Україна продовжує відстоювати демократичні цінності, втілюючи в життя принцип верховенства права, з урахуванням дотримання прав і основоположних свобод людини, забезпечення правової визначеності в нормотворчій сфері тощо. Історично доведено, що розвиток демократії можливий за умови функціонування якісної системи публічного адміністрування. Тож Україна намагається реалізувати засади належного врядування/адміністрування, що сприятиме оновленню всього механізму взаємовідносин «людина–держава». Однією з граней належного/доброго адміністрування є створення такої моделі публічної адміністрації, яка б забезпечила надання якісних адміністративних послуг та інших публічних послуг, зокрема й електронних. Для цього необхідно сформуванню систему публічної адміністрації, яка «стане близькою до потреб і запитів людей, а головним пріоритетом її діяльності буде служіння народові, національним інтересам» [3].

У Стратегії реформування державного управління України на 2022–2025 рр. наголошено, що «належне врядування є одним з основних факторів конкурентоспроможності держави, розвитку її економіки та передумовою європейської інтеграції», а це зумовлює і той факт, що «відповідно до Європейських принципів система органів виконавчої влади має бути чітко та ефективно організована». Хоча у Стратегії акцент зроблено на центральній ланці в цій системі виконавчої влади, але реформування потребує і місцева ланка, а також органи місцевого самоврядування. Варто виокремити місцеві органи публічної адміністрації – місцеві органи виконавчої влади і органи місцевого самоврядування, оскільки для цього є відповідні підстави: 1) людина найчастіше у своєму житті стикається з рішеннями чи діями саме відповідно до цих органів, зокрема отримуючи адміністративні чи інші публічні послуги; 2) саме з цією ланкою публічної адміністрації пов'язаний процес децентралізації в Україні і розмежування повноважень між органами виконавчої влади і місцевого самоврядування, їх взаємовідносин, тобто «врахування статусних особливостей»; 3) саме на місцевому рівні формується і система органів виконавчої влади загальної і галузевої (функціональної) компетенції, що також потребують належної взаємодії, як «процесу впливу різних явищ одне на одного та є таким, що виступає інтегруючим фактором різних частин в єдине ціле», що характерне саме [4, с. 24]

У світі, зокрема й державах-членах ЄС, не існує універсальної моделі публічної адміністрації чи єдиних способів взаємодії місцевих органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування. Кожна держава, враховуючи історичні надбання і сучасний розвиток, самостійно формує систему відповідних органів, з урахуванням принципів належного адміністрування. Неодноразово було доведено, що важливе значення має зміцнення влади на місцях, продумане врегулювання низки питань, з яких основними є: система таких органів, розмежування повноважень між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, визначення кола публічних послуг, зокрема й

адміністративних, які будуть надавати відповідні органи, врегулювання міжбюджетних відносин, установлення чітких контрольно-наглядових заходів, з метою збалансованого виконання державних і місцевих завдань, тобто виконання державних завдань з урахуванням місцевих потреб. Їх вирішення допоможе зняти певну напруженість у взаємовідносинах цих органів, причиною якої доволі часто є надмірна амбітність окремих посадових осіб.

Сьогодні модель місцевих органів виконавчої влади є доволі складною і включає систему місцевих державних адміністрацій (МДА) (ст. 118 Конституції України), як органів загальної компетенції, і систему територіальні органи центральних органів виконавчої влади. Найчастіше певні суперечності виникають між місцевими державними адміністраціями і органами місцевого самоврядування. У літературі навіть висловлювалися пропозиції щодо прийняття Муніципального кодексу України [5, с. 8], який мав би сприяти їх подоланню. Звичайно, сумнівно, що це вирішило б проблеми співіснування і взаємодії цих органів, проте варто визнати, що законодавча база в цій сфері потребує суттєвого оновлення. Але Україна і досі не визначилася з моделлю місцевих органів виконавчої влади, які б замінили існуючі МДА. Саме ці органи викликають найбільший інтерес. По-перше, «місцева державна адміністрація була правонаступником виконавчих комітетів відповідних рад народних депутатів щодо прийнятих ними рішень, узятих зобов'язань та покладених на них законодавством обов'язків» [6, с. 32]. Історія утворення МДА була доволі складною і через політичну ситуацію у відносинах між органами публічної влади на місцях маємо два етапи – 1992–1994 рр. та з 1995 і дотепер. По-друге, існує складний порядок формування МДА, зокрема голів держадміністрацій, в якому беруть участь Президент України і Кабінет Міністрів України, а щодо районних державних адміністрацій, то і голова обласної державної адміністрації. У ст. 8 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» [7] визначено: «Голови місцевих державних адміністрацій «призначаються на посаду Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України на строк повноважень Президента України. Кандидатури на посади голів районних державних адміністрацій Кабінету Міністрів України вносяться головами відповідних обласних державних адміністрацій. На кожну посаду вноситься одна кандидатура». Водночас «Президент України може порушити перед Кабінетом Міністрів України питання про призначення головою місцевої державної адміністрації іншої кандидатури». По-третє, МДА наділені важливими повноваженнями щодо «забезпечення законності, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян» (п.1 ч. 1 ст. 13) і «здійснення на відповідних територіях державного контролю» (ч. 1 ст. 16). Голови МДА наділені доволі широким колом повноважень, зокрема контрольно-наглядового характеру: вони «координують діяльність територіальних органів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади та сприяють їм у виконанні покладених на ці органи завдань»; мають право «порушувати перед міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади вмотивовані питання про відповідність займаній посаді керівників їх територіальних органів, на підставі чого міністерство, інший центральний орган виконавчої влади повинен у місячний термін прийняти рішення та дати обґрунтовану відповідь» (ст. 31); «укладають та розривають контракти з керівниками» підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління відповідних МДА (ст. 36); мають право дорадчого голосу на засіданнях відповідних рад (ст. 34). По-четверте, постійний характер взаємовідносин МДА з органами місцевого самоврядування, через делегування

повноважень одного органу іншому та управління об'єктами спільної власності територіальних громад (ст.15, 34).

Існування місцевих державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування зумовлює пошук оптимальної форми їх взаємовідносин. Як зазначає один з провідних фахівців конституційного права і місцевого самоврядування О. В. Батанов, «форма взаємовідносин між органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування – це об'єктивно виражений прояв відносин, які виникають при взаємних контактах місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування, що вирізняється певними завданнями, порядком і способом здійснення взаємовідносин, а також об'єктом компетенції суб'єктів взаємовідносин» [4, с. 25]. Оскільки між цими органами є багато «дотиків», то назріла потреба усунути прояви авторитизації влади і змістити акценти на забезпечення конституційного принципу децентралізації, надавши ширші повноваження щодо забезпечення реалізації регіональних програм розвитку саме органам місцевого самоврядування.

Деякі заходи у напрямі децентралізації були зроблені, зокрема певним кроком у вирішенні проблеми оптимізації системи органів публічної влади і реалізації принципу децентралізації стала ліквідація старої моделі районів і утворення нових укрупнених районів [1]. За рахунок цього відбулося розширення прав місцевих рад (сільських, селищних, міських) у створенні Центрів надання адміністративних послуг і визначено умови та заходи щодо передачі їм майна тих ЦНАПів, які діяли при районних державних адміністраціях [8]. Але ще залишається потреба в розмежуванні муніципальних і державних послуг, вирішення питання щодо адміністративного збору, який є одним зі способів наповнення місцевого бюджету, інші питання.

У контексті децентралізації влади слушно висловилося провідна вчена-адміністративістка, професорка О. Ф. Андрійко, зокрема про те, що «покладання адміністративної діяльності на місцеві або інші уповноважені державою суб'єкти сприяє демократичному розвитку державного управління, оскільки відбувається розширення впливу територіальних громад, соціальних груп та громадськості загалом на справи публічного значення» [9, с. 11]. Місцеві органи виконавчої влади мають зосередитися на реалізації урядових програм на місцевому рівні й урахуванням місцевих потреб, а не на політичних рішеннях. Проявом децентралізації є забезпечення збалансованого підходу в здійсненні контролю за виконанням завдань держави на місцевому рівні. Цілеспрямована координація і контроль з центру, який доповнений самостійністю і відповідальністю органів місцевого самоврядування, є гарантією реалізації завдань держави й урахування інтересів територіальних громад. Зважаючи на той факт, що частина органів, які входять у систему МДА, мають подвійне підпорядкування, іноді ускладнена оперативність вирішення питань місцевого значення. Все це зумовило пошук нової моделі представника держави на місцевому рівні з повноваженнями щодо здійснення координаційно-наглядової функції. Наявна система МДА потребує реформування і подальшої передачі частини повноважень органам місцевого самоврядування.

Найбільший інтерес викликали дві моделі представника державної влади на місцевому рівні – воєводи (Польща) і префекта (Франція). На рівні Конституції Польщі визначено, що «представником Ради Міністрів у воєводстві є воєвода» (Ст.152-1) [10]. У своїй діяльності воєвода керується Законом Польської Республіки «Про воєводу і адміністрацію воєводи» [11], який визначає порядок його призначення/звільнення та сферу діяльності. Воєвода є представником Ради Міністрів Польщі у воєводстві і до кола його повноважень входить: контроль за

законністю діяльності органів місцевого самоврядування; здійснення всіх справ, пов'язаних із державним управлінням у воєводстві; представництво Державного казначейства в обсязі та на умовах, визначених окремими актами (Art.3). Він забезпечує здійснення урядових програм з урахуванням місцевих умов, тобто є координатором і наділений функціями контролю за виконанням одержаних завдань (Art.22, 28-50).

Згідно зі ст. 72 Конституції Французької Республіки в «територіальних колективах Республіки державний представник (*representant de l'Etat*), який репрезентує кожного з членів Уряду, забезпечує національні інтереси, а також здійснення адміністративного контролю і виконання законів» [12]. Такими представниками є префекти. Декретом від 24 квітня 2004 р. про повноваження префектів, організацію та діяльність державних служб у регіонах і департаментах Франції [13] визначена система префектів, які є «депозитарієм державної влади» (Art. 1), «забезпечують реалізацію державної політики в регіоні» (Art. 2). Наприклад, регіональний префект у межах повноважень забезпечує адміністративне управління та адміністративний контроль регіоном, його державними установами та міжрегіональними громадськими установами (Art.4.); префект департаменту відповідає за громадський порядок і громадську безпеку і несе відповідальність за питання, що стосуються організації оборони та національної безпеки, за підготовку та виконання заходів внутрішньої безпеки, цивільної безпеки та економічної безпеки, які сприяють національній безпеці, а військове керівництво інформує його про відповідні справи (Art.11); до кола повноважень префектів департаментів входять питання в'їзду та проживання іноземців, право на притулок (Art.11-1). В окремих випадках префекти можуть здійснювати «міжрегіональну координаційну місію» (Art. 66). Префектів призначає Президент держави після обговорення відповідної кандидатури в Раді міністрів Франції. Префект є «аполітизованою особою та перш за все державним службовцем», «має володіти інформацією та бути компетентним у всіх сферах, відповідальність за які покладено на нього, об'єктивно оцінювати діяльність та рішення органів місцевого самоврядування враховуючи його особливості» [14, с. 184].

Саме французька модель була взята за основу для реформування органів виконавчої влади на місцевому рівні. Оскільки така реформа можлива лише після внесення змін до Конституції України, то почалася розробка відповідних проєктів і з цією метою у 2015 р. було підготовлено законопроект «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)», відповідно у ст. 118 законопроекту Конституції передбачено замість місцевих державних адміністрацій запровадити посаду префекта. Але в першому варіанті проєкту «відбулася заміна лише понятійного апарату. Система місцевих державних адміністрацій була замінена системою посад префектів. Жодним чином не змінився порядок призначення префектів, порівняно з головами місцевих державних адміністрацій. Практично не змінилися завдання префекта, порівняно з місцевими державними адміністраціями, за винятком нового положення про те, що префект на відповідній території «спрямовує і організовує діяльність органів центральних органів виконавчої влади та забезпечує їх взаємодію з органами місцевого самоврядування в умовах воєнного або надзвичайного стану, надзвичайної екологічної ситуації» (п. 4 ст. 119 законопроекту)» [6, с. 34]. Законопроект №2598 доопрацювали й у грудні 2019 р. він був внесений у Верховну Раду України. Комітет Верховної Ради України з питань правової політики запропоновані зміни визнав такими, що «відповідають європейським та міжнародним стандартам і дадуть змогу забезпечити спромож-

ність місцевого самоврядування і побудувати ефективну систему територіальної організації влади в Україні» [15]. Проте на вимогу Асоціації міст України, висловленої 9 січня 2020 р., щодо «категоричної непідтримки оновленого 27.12.2019 тексту законопроекту змін до Конституції №2598», Президент України відкликав законопроект [16]. Дійсно, поданий варіант проєкту містив положення, які могли мати неоднозначне тлумачення, що створило б проблеми при їх застосуванні. Як зазначалося, наприклад, у ст. 119 і ст. 144 проєкту № 2598 використано два різні терміни «зупиняє» і «призупиняє». «акт не відповідає Конституції України та створює загрозу», зокрема, територіальній цілісності, національній безпеці. Відмінність лише в тому, що для зупинення існує підстава – «акт не відповідає Конституції України та створює загрозу», а в ч. 2 ст. 144 названо лише «невідповідність Конституції чи законам України». Також містилась невідповідність ч. 1. і ч. 2. ст. 144 проєкту № 2598 щодо визначення кола суб'єктів, акти яких зупиняє префект, не конкретизовано вид юрисдикції суду, у який має звернутися префект. Проте це лише одна з граней контролю за дотриманням законності. Тому, слухним було відкликати законопроект для подальшого доопрацювання і винесення на обговорення. Префект має стати координатором щодо реалізації урядових програм, але при цьому враховувати потреби, які виникають на місцевому рівні, а також має забезпечувати дотримання законності.

Підсумовуючи варто визнати, що через воєнні дії в Україні дещо призупинився процес реформування місцевих органів виконавчої влади, але це не відмовою від реформи з метою децентралізації публічної влади. Перспективною залишається ідея формування інституту префекта замість місцевих державних адміністрацій, але потребують подальшого доопрацювання концептуальні положення запровадження цього інституту в Україні. При цьому доцільно врахувати наступні питання: «по-перше, щодо форми та способів адміністративно-наглядової діяльності префекта; по-друге, щодо «спрямування і координації діяльності територіальних органів виконавчої влади», оскільки виникає потреба визначення взаємодій префекта з територіальними органами центральних органів виконавчої влади; по-третє, щодо форм взаємодії з органами місцевого самоврядування, при цьому, коло власних повноважень органів місцевого самоврядування має бути чітко прописано в законі, аби не допустити його звуження на практиці, а також має бути визначена сфера для делегування повноважень, тобто окреслено можливості для укладення адміністративних договорів щодо делегування повноважень; по-четверте, щодо підстав зупинення актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування на предмет їх невідповідності Конституції та законам України, актам вищих органів держави; по-п'яте, залишається актуальним питання точності у використанні понятійно-категоріального апарату і законодавчого визначення, аби запобігти різному тлумаченню на практиці» [17, с. 292].

Список використаних джерел

1. Про утворення та ліквідацію районів, затв. Постановою Верховної Ради України від 17 липня 2020 року. URL: // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text> (дата звернення: 12.04.2024).
2. Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади) : Проєкт Закону України (реєстраційний № 2598. URL: // https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67644 (дата звернення: 12.04.2024).
3. Концепція адміністративної реформи в Україні від 22 липня 1998 року. URL: // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98#Text> (дата звернення: 12.04.2024).

4. Батанов О. В. Взаємовідносини між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування: проблеми адміністративно-правової теорії та практики. *Вісник Запорізького національного університету*. 2012. №1(1). С. 22–29.
5. Делія Ю. В. Правові основи місцевого самоврядування в Україні: проблеми теорії і практики : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук. Київ, 2003. 17 с.
6. Янюк Н. Реформування місцевих державних адміністрацій у контексті децентралізації влади в Україні : зб. наук. праць. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: *Юридичні науки*. № 827. Львів. 2015. С. 30–35.
7. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 р. (зі змінами). URL: // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (дата звернення: 12.04.2024).
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації мережі та функціонування центрів надання адміністративних послуг та удосконалення доступу до адміністративних послуг, які надаються в електронній формі : Закон України від 3 листопада 2020 р. URL: // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/943-20#n32> (дата звернення: 12.04.2024).
9. Андрійко О. Ф. Децентралізація виконавчої влади: проблеми і виклики сьогодення. *Децентралізація публічної влади в Україні: здобутки, проблеми та перспективи* : матеріали V Міжнародної наук.-практ.конф. (12 травня 2023 р., м. Львів) / за наук. ред. проф. О. В. Батанова, доц. Р. Б. Бедрія. Київ ; Львів ; Щецин : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. С. 9–13.
10. Конституція Польської Республіки (з передмовою Володимира Шаповала). Київ : Москаленко О. М. 2018. 84 с. URL: // https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/1525439592pol_const_new_a5_web.pdf.
11. Ustawa o wojewodzie i administracji rządowej w województwie z dnia 23 stycznia 2009 r. URL: // <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20090310206/T/D20090206L.-pdf> (дата звернення: 12.04.2024).
12. Конституція Французької Республіки (з передмовою Володимира Шаповала). Київ : Москаленко О. М. 2018. 56 с.
13. Décret n°2004-374 du 29 avril 2004 relatif aux pouvoirs des préfets, à l'organisation et à l'action des services de l'Etat dans les régions et départements. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT00000249712> (дата звернення: 12.04.2024).
14. Калакун Наталія. Досвід реформ Польщі та Франції: концептуальна основа для децентралізації органів виконавчої влади України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. Т. 3. № 84. С. 179–185.
15. Висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики. URL: // https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67644.
16. Президент вирішив відкликати проект закону про внесення змін до Конституції щодо децентралізації. URL: // <https://auc.org.ua/novyna/prezydent-vyrishyv-vidklykaty-proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-do-konstytuciyi-shchodo>.
17. Янюк Н. Проблемні питання запровадження інституту префекта в Україні. *Децентралізація публічної влади в Україні у контексті зарубіжного досвіду та євроінтеграційних процесів* : кол. монографія / за наук. ред. О. В. Батанова, Р. Б. Бедрія ; передмова Ю. С. Шемшученка. Львів : СПОЛОМ, 2021. С. 277–292.

References

1. Pro utvorennia ta likvidatsiiu raioniv, zatv. *Postanovoiu Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 17 lypnia 2020 roku*. Retrieved from // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text> (data zvernennia:12.04.2024).

2. *Pro vnesennia zmin do Konstytutsii Ukrainy (shchodo detsentralizatsii vlady) : Proekt Zakonu Ukrainy (reiestratsiinyi № 2598*. Retrieved from // https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67644 (data zvernennia: 12.04.2024).
3. *Kontseptsiia administratyvnoi reformy v Ukraini vid 22 lypnia 1998 roku*. Retrieved from // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98#Text> (data zvernennia 12.04.2024).
4. Batanov, O.V. (2012). Vzaïmovïdnosyny mizh mistsevymy orhanamy vykonavchoi vlady ta orhanamy mistsevoho samovriaduvannia: problemy administratyvno-pravovoi teorii ta praktyky. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnogo universytetu, №1(1)*, 22–29.
5. Delia, Yu. V. (2003). *Pravovi osnovy mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini: problemy teorii i praktyky* : avtoreferat dys.na kand.iuryd.nauk. Kyiv.
6. Yaniuk, N. (2015). Reformuvannia mistsevyykh derzhavnykh administratsii u konteksti detsentralizatsii vlady v Ukraini : Zb. Nauk. prats. *Visnyk Natsionalnogo universytetu «Lvivska politehnika»*. Seriia: Yurydychni nauky, № 827. Lviv, 30–35.
7. *Pro mistsevi derzhavni administratsii : Zakon Ukrainy vid 9 kvitnia 1999 r. (zi zminamy)*. Retrieved from // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (data zvernennia: 12.04.2024).
8. *Pro vnesennia zmin do deiakyykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo optymizatsii merezhi ta funkcionuvannia tseŋtriv nadannia administratyvnykh posluh ta udoskonalennia dostupu do administratyvnykh posluh, yaki nadaiutsia v elektronniï formi : Zakon Ukrainy vid 3 lystopada 2020 r.* Retrieved from // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/943-20#n32> (data zvernennia: 12.04.2024).
9. Andriiko, O. F. (2023). Detsentralizatsiia vykonavchoi vlady: problemy i vyklyky sohodennia. *Detsentralizatsiia publichnoi vlady v Ukraini: zdobutky, problemy ta perspektyvy* : materialy V Mizhnarodnoi nauk.-prakt.konf. (12 travnia 2023 r., m. Lviv) / za nauk. red. O. V. Batanova, R. B. Bedriia. Kyiv ; Lviv ; Shchetsyn : LNU im. Ivana Franka, 9–13.
10. *Konstyutsiia Polskoi Respubliki (z peredmovoiu Volodymyra Shapovala)* / V. M. Shapoval. Kyiv : Moskalenko O. M. 2018. Retrieved from // https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/-2020/10/1525439592pol_const_new_a5_web.pdf.
11. *Ustawa o wojewodzie i administracji rządowej w województwie z dnia 23 stycznia 2009 r.* Retrieved from // <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20090310206/T/D200-90206L.pdf> (data zvernennia: 12.04.2024).
12. *Konstyutsiia Frantsuzkoi Respubliki (z peredmovoiu Volodymyra Shapovala)* / V. M. Shapoval. Kyiv : Moskalenko O. M. 2018.
13. *Décret n°2004-374 du 29 avril 2004 relatif aux pouvoirs des préfets, à l'organisation et à l'action des services de l'Etat dans les régions et départements*. Retrieved from <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000000249712> (data zvernennia: 12.04.2024).
14. Kalakun, Nataliia. (2021). Dosvid reform Polshchi ta Frantsii: kontseptualna osnova dlia detsentralizatsii orhaniv vykonavchoi vlady Ukrainy. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia*, T. 3. № 84, 179–185.
15. *Vysnovok Komitetu Verkhovnoi Rady Ukrainy z pytan pravovoi polityky*. Retrieved from // https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67644.
16. *Prezydent vyrishyv vidklykaty proekt zakonu pro vnesennia zmin do Konstytutsii shchodo detsentralizatsii*. Retrieved from // <https://auc.org.ua/novyna/prezydent-vyrishyv-vidklykaty-proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-do-konstytuciyi-shchodo>.
17. Yaniuk, N. (2021). Problemni pytannia zaprovadzhennia instytutu prefekta v Ukraini. *Detsentralizatsiia publichnoi vlady v Ukraini u konteksti zarubizhnogo dosvidu ta yevrointehratsiinykh protsesiv* : kol. monohrafiia / za nauk. red. O. V. Batanova, R. B. Bedriia ; peredmova NAN Ukrainy Yu. S. Shemshuchenka. Lviv : SPOLOM, 277–292.

REFORMING LOCAL STATE ADMINISTRATIONS IN CONDITIONS OF DECENTRALIZATION OF PUBLIC POWER: CERTAIN ASPECTS OF THE PROBLEM

Nataliia Yaniuk

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000,
e-mail: nataliya.yanyuk@lnu.edu.ua
ORCID.ID:0000-0001-6427-2599*

In Ukraine an important role nowadays is played by the implementation of the principle of decentralization of public power. The principle of decentralization consists in the balanced distribution of powers between the central and local levels in the system of executive authorities, as well as the transfer of powers from executive power bodies to local self-government bodies. One of the elements of the principle of decentralization is the creation of new forms of executive authorities, which are designed to ensure optimal control over effective implementation of government programs and take into account the interests of local self-government.

Ukraine has shown its desire to become a full member of the European Community and to build a market economy with the aim of integration with the European Union. Today, in the conditions of war, Ukraine is trying to defend democratic principles.

In the world, including EU member states, there is no universal model of public administration or one form of interaction between local executive authorities and local self-government bodies. Each state independently forms a system of local bodies of public administration. It is important that their activities be based on the principle of good administration.

The best example for reforming in Ukraine may be the experience of European countries regarding the implementation of the reform of a new distribution of powers between public authorities. The main goal of the public administration reform in Ukraine is to form an optimal system of public administration bodies and delimit the powers of local executive authorities and local self-government bodies.

Attention is focused on the experience of France in reforming local executive authorities and its relevance for Ukraine in the process of reforming the system of local state administrations. It will be practical for Ukraine using the experience of reforming executive authorities in France and introducing the institute of prefects. Under French law, the prefect is responsible for public order and public security, as well as for the implementation of internal security, civil security and economic security measures that contribute to national security. The department prefect is responsible for matters of entry and residence of foreigners as well as the right to asylum.

The reform of local bodies of public administration in Ukraine should be based on the Constitution of Ukraine and European principles of decentralization. For the time being, the Law on Amendments to the Constitution of Ukraine on the reform of local state administrations is being clarified and finalized.

Keywords: decentralization, public administration, local self-government, prefect, France.

*Стаття: надійшла до редакції 09.04.2024
прийнята до друку 30.04.2024*